

Tisková zpráva # 2
Štrasburk, 23. června 2015

Transformační síla Odpovědného výzkumu a inovací v rámci experimentování: šance na vytvoření lepších inovací a obnovení vztahu mezi vědou a společností

Evropský projekt „RRI Tools“ byl zřízen, aby podpořil všechny aktéry v jejich přispění k odpovědnému výzkumu a inovacím (RRI), prováděným se společností a pro společnost. Na základě výsledků série 27 pracovních seminářů zorganizovaných v rámci projektu „RRI Tools“ ve 24 evropských zemích by z odpovědného výzkumu a inovací mohly vzejít významné příležitosti pro podniky a vědce. Seminářů se zúčastnilo celkem 411 účastníků z 5 zájmových skupin – výzkumníků, podnikatelů a průmyslníků, politiků, občanských společností a vzdělávací komunity. Semináře sloužily k diskuzím o tom, jak zúčastněné strany chápou RRI, kde vidí příležitosti a překážky tohoto přístupu, a o jejich nápadech na praktická opatření týkající se implementace RRI. Výsledky této celoevropské aktivity byly představeny na setkání koordinátorů RRI Tools v Pavilonu vědění vědeckého muzea Ciencia Viva v Lisabonu dne 23. dubna 2015.

V České Republice byl prostřednictvím Techmania Science Center o.p.s. zorganizován 20. 10. 2014 v Plzni seminář zaměřený na příklady dobré praxe v ČR za účasti 12 představitelů z 12 různých institucí. Semináře se např. zúčastnil RNDr. Vladimír Albrecht, CSC. zastupující Technologické centrum AVČR, dále Doc. RNDr. František Ježek, CSc. ze Západočeské univerzity v Plzni zastupující vzdělávací zájmovou skupinu nebo prof. Ing. RNDr. František Kocourek, CSc. z Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v.v.i. Z Úřadu vlády ČR se semináře zúčastnila Bc. Adéla Klimešová. Nejdůležitější závěry semináře jsou, že stanovení příkladů dobré praxe je dle diskutujících jednou z možných cest, jak zavést myšlenky RRI do reálných projektů. Kvalitní příklady se mohou stát inspirací pro další rozvoj jak projektů, tak nástrojů na jejich vedení.

Účastníci napříč různými státy identifikovali velké množství **příležitostí**, které by mohly vzejít z přijetí praxe, postupů a kultury RRI. Poukázali na to, že RRI poskytuje příležitost přiblížit k sobě vědu a společnost a vyhnout se budoucím rozporům. Upozornili také na příležitost RRI zlepšit kulturu vědy a vědecké kariéry tím, že rozšíří roli vědců ve společnosti a zaměří výzkum na konkrétní problémy. Budou vznikat lepší inovace a nové trhy a zvýší se konkurenceschopnost a tvořivost prostřednictvím širších vstupů, zaměření na problémy a nové sítě. Účastníci také zdůraznili roli RRI při získávání demokratických přínosů díky aktivnějším občanům a zlepšení procesu výuky propojením výzkumu a praxe.

Za hlavní **překážky**, které podle účastníků brání postupu směrem k cílům RRI týkajícím se postojů, znalostí, dovedností a zdrojů, účastníci označili zejména nedostatek zapojení a pochopení, co RRI znamená pro jednotlivé zájmové skupiny, odpor ke změnám a tendence zaměřit se na krátkodobé cíle a ekonomický přínos ve výzkumu, inovacích a politice. Jmenovali také nepředvídatelnost a nejistotu ve vědě, která způsobuje obtíže při řízení a plánování vědeckých výstupů. Účastníci zdůraznili chybějící navazování kontaktů uvnitř zúčastněných stran a mezi nimi, nedostatek času, peněz, lidí a infrastruktury, jakož i nedostatek odborných znalostí a zkušeností při realizaci RRI, a také chybějící „měkké“ dovednosti, jako je komunikace pro vědce.

Na obecnější úrovni lze říci, že zatímco o účasti veřejnosti má většina zúčastněných stran poměrně jasnou představu, zdá se, že o jiných aspektech RRI ví velmi málo. Existuje také silná tendence zúčastněných stran vidět odpovědnost za RRI na straně ostatních, a nikoli sami u sebe.

Pro podporu většího využívání myšlenek v rámci odpovědného výzkumu a inovací účastníci navrhli vypracovat [definici RRI](#), která bude jasná a společná pro všechny zúčastněné strany a zároveň uvede daný koncept do života všech zúčastněných stran. Poskytne příležitosti pro vytváření sítí a budování vztahů mezi různými zúčastněnými stranami a také mezi zúčastněnými stranami a veřejností, pro rozvoj vzdělávání a poradenství „jak na to“. Další doporučení zahrnovala přehodnocení politiky financování, odměňování a propagace na podporu výzkumných pracovníků v tom, aby zvážili důsledky svého výzkumu, reflexi potřeb společnosti a společensky žádoucích výsledků při financování výzkumu, včetně kurzů v oblasti etiky a komunikace pro přírodní vědy a začleňování RRI do organizačních struktur tím, že budou tyto zásady integrovány do stávajících strategií, pravidel a politik.

Pro více informací o těchto zjištěních je [zde](#) k dispozici čtyřstránkové shrnutí, případně si můžete prostudovat [plnou verzi „zprávy RRI Tools, analyzující potřeby a omezení skupin účastníků se RRI postupů v Evropě“](#).

Chcete-li být průběžně informováni:

TRI Toolkit představuje první nástroje k realizaci RRI. K dispozici bude v listopadu roku 2015 na platformě pro spolupráci www.rri-tools.eu. Tato platforma bude otevřena pro příspěvky všech zúčastněných skupin, které budou vyzvány ke komentování existujících nástrojů a přidávání nástrojů nových.

Pro aktuální informace o RRI Toolkit se prosím registrujte k odběru [RRI Tools newsletteru](#).

Sledujte RRI Tools na:

- Facebooku: <http://www.facebook.com/RRI.Tools.Project>
- Twitteru: <http://twitter.com/RRITools>
- LinkedIn: <http://www.linkedin.com/groups/RRI-Tools-Fostering-Responsible-Research-8111498>

Můžete také kontaktovat nejbližší RRI centrum ve vaší zemi. Viz seznam 19 center RRI v Evropě zde: <http://www.rri-tools.eu/who-we-are>

Co je odpovědný výzkum a inovace (RRI)?

Průřezové téma rámcového programu Evropské komise „Horizont 2020“, „Odpovědný výzkum a inovace“ (RRI), si klade za cíl přivést dohromady výzkumné pracovníky, občany, politiky, podniky a pedagogy ke spolupráci během celého výzkumného a inovačního procesu, aby byly výsledky výzkumu v souladu s hodnotami a potřebami společnosti. Evropská komise předložila tuto představu RRI současně pro řešení velkých výzev pro společnost (klima, energetika, doprava, bezpečnost potravin, zdraví, stárnutí populace, ...), i pro odstraňování nedostatků existujících v oblasti postupů výzkumu a inovací. Více na: <http://www.rri-tools.eu/about-rri>

Co jsou RRI Tools?

Tříletý projekt (2014-2016) financovaný Evropskou komisí v rámci Sedmého rámcového programu (rp7). Hlavním úkolem **RRI Tools** je rozvíjet řadu digitálních

zdrojů – „nástrojů RRI“ – určených pro obhajobu, výcvik, šíření a realizaci RRI v rámci programu Horizont 2020. Ve spolupráci se všemi zúčastněnými stranami tak tyto nástroje pomohou vytvářet Společenství praxe v Evropě, které zajistí využívání, rozvoj a obohacování této sady nástrojů. **RRI Tools** provádí konsorcium 26 partnerů pokrývajících více než 30 zemí z Evropského výzkumného prostoru pod vedením nadace „la Caixa“ (Španělsko). Více na stránkách: www.rri-tools.eu

Kontakty:

Jean-Pierre Alix (jean-pierre.alix@euroscience.org) a **Alexia de Harambure** (communication@rri-tools.eu)

Katerini Polák Dalasová (katerini.dalasova@techmania.cz) – zástupce projektu RRI/hub koordinátor pro ČR (Techmania Science Center o.p.s., Plzeň)